

digital skills in primary schoolchildren. After all, implementing the first level will only provide a theoretical basis for mastering these abilities, while it is the activities at the second level that contribute to the practical results of individual students.

Thus, the creation of an educational and developmental environment of primary school, which is carried out at the state and regional levels, at the level of a particular educational institution and class, is a pedagogical condition for the formation of information and digital skills in primary schoolchildren. This is substantiated by the essence of the proposed thesis, as well as its compliance with the general features of pedagogical conditions.

REFERENCES

1. Литвин А., Мацейко О. Методологічні засади поняття «педагогічні умови». Педагогіка і психологія професійної освіти. 2013. № 4. С. 43–63.
2. Макара Л. М. Сутність освітнього середовища в педагогічному процесі. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2013. Вип. 30 (83). С. 229–236.
3. Писарчук О. Освітньо-розвивальне середовище як фактор підвищення якості підготовки майбутніх учителів. Партнерство взаємодії як фактор підвищення якості освіти : матеріали міжнародного науково-практичного семінару (м. Тернопіль, 18 лютого 2020 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 42–44.
4. Чикурова О. Я. Освітньо-розвивальне середовище початкової школи в умовах комп'ютеризації освітнього процесу. Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія : Педагогічні науки. Київ : Гельветика, 2022. Вип. 153. С. 154–165.
5. Шишак А. М. Педагогічні умови формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів у процесі диджиталізації початкової освіти. Вісник Львівського університету. Серія: Педагогічна. Львів, 2024. Вип. 40. С. 24–39.

Ірина Білоус

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ ДО ВІДВІДУВАННЯ ДИТЯЧОГО САДКА

Адаптація дітей до дитячого садка є критично важливим етапом у їхньому розвитку, що потребує відповідної підтримки з боку педагогів і психологів. Процес адаптації дітей до відвідування дитячого садка – це поступове звикання дитини до нових умов життя, що включають нове оточення, розпорядок дня, вихователів, правила поведінки, а також взаємодію з іншими дітьми. Цей процес є важливим етапом у житті дитини, який впливає на її емоційний стан, соціальні навички та загальний розвиток. Успішна адаптація є важливою для подальшого розвитку дитини, тому педагоги та психологи повинні створити умови, що сприятимуть цьому процесу.

Адаптація дітей до відвідування дитячого садка є складним процесом, який включає психологічні, соціальні та фізіологічні аспекти. Психологічний аспект охоплює емоційні реакції дитини, такі як тривога, страх і збудження, а також поведінкові зміни, як-от зниження апетиту і порушення сну. Соціальний аспект передбачає навчання дитини взаємодії з однолітками та формування довіри до вихователів, що є ключовими для комфортного перебування в садку. Фізіологічний аспект стосується адаптації до нового розпорядку дня та можливих змін у стані здоров'я, включаючи тимчасове зниження імунітету.

Забезпечення успішної адаптації вимагає комплексного підходу, що включає підтримку з боку батьків і вихователів, створення сприятливого середовища, а також увагу до індивідуальних потреб кожної дитини. Це дозволяє знизити стрес і забезпечити комфортний перехід дитини до нових умов життя, сприяючи її подальшому розвитку і благополуччю.

Варто відмітити, що адаптація дитини до дитячого садка є поетапним процесом, що включає кілька ключових етапів:

1. Підготовчий етап передбачає знайомство дитини та її батьків із новим середовищем через відвідування днів відкритих дверей та попередні бесіди з вихователями, що допомагає зменшити стрес та тривогу перед початком відвідування садка.
2. Початковий етап охоплює перші дні або тижні, коли дитина поступово звикає до нового середовища. Важливо обмежити час перебування дитини в садку та забезпечити їй емоційну підтримку, щоб уникнути перевантаження та сприяти формуванню початкового почуття безпеки.
3. Основний етап характеризується поступовим звиканням до розпорядку дня, встановленням соціальних контактів з іншими дітьми та вихователями. Дитина починає відчувати себе більш комфортно та захищено.
4. Завершальний етап свідчить про повну адаптацію дитини до нових умов. Її емоційний стан стабілізується, вона активно бере участь у житті групи та проявляє позитивні емоції щодо відвідування садка.

Варто відмітити, що чітке дотримання етапів адаптації та створення сприятливих умов для дитини сприяє її успішному переходу до нового етапу життя, зменшуючи стрес і забезпечуючи комфортне та безпечне середовище для її подальшого розвитку.

Адаптація дитини до дитячого садка залежить від ряду факторів, які впливають на процес звикання та впровадження у нове середовище. Індивідуальні особливості дитини, такі як темперамент, рівень розвитку, здатність до адаптації та попередній досвід розлуки з батьками, відіграють значну роль у визначенні швидкості та успішності адаптації. Підтримка з боку сім'ї, у тому числі позитивний настрій батьків та їх емоційна підтримка, також є важливими факторами, що сприяють успішній адаптації дитини. Професійна компетентність вихователів є ключовою у формуванні сприятливого середовища для адаптації. Вміння створювати доброзичливу атмосферу, використовувати індивідуальний підхід до кожної дитини та забезпечувати емоційну підтримку сприяє успішній адаптації. Соціальне середовище, а саме атмосфера в групі,

взаємини з однолітками та умови перебування в садку, впливають на комфорт та безпеку дитини, що також важливо для успішної адаптації.

Врахування цих факторів та створення сприятливих умов допомагає знизити стрес та забезпечити успішну адаптацію дитини до дитячого садка, сприяючи її подальшому розвитку та благополуччю.

Варто відмітити, що ефективна адаптація дітей до дитячого садка вимагає комплексного підходу та психолого-педагогічних умов, спрямованих на створення сприятливого середовища для їхнього звикання та розвитку. Перш за все, необхідно розпочати підготовчий етап задовго до першого дня, забезпечивши інформаційну підтримку батькам та організацію днів відкритих дверей.

Як вже зазначалося вище, організація адаптаційного періоду передбачає поступове звикання дітей до нових умов, обмеження часу перебування в садку та індивідуальний підхід до кожної дитини. Важливим елементом успішної адаптації є психологічна підтримка дитини з боку вихователів, створення емоційно безпечного середовища та сприяння позитивному спілкуванню між дітьми. Співпраця з батьками включає надання їм рекомендацій щодо підтримки дитини та активну участь у процесі адаптації. Створення комфортного та безпечного фізичного середовища є важливим аспектом адаптації, який включає організацію ігрових зон та спальних місць. Педагогічна підтримка передбачає наявність вихователів з відповідною підготовкою та здатністю створювати доброзичливу атмосферу для дітей. Моніторинг адаптаційного процесу дозволяє вчасно виявляти проблеми та знаходити шляхи їх вирішення, що є важливою складовою процесу адаптації дітей до дитячого садка.

Враховуючи всі наведені психолого-педагогічні умови адаптації дітей до дитячого садка, можна зробити висновок про необхідність комплексного підходу та системної роботи з урахуванням індивідуальних особливостей кожної дитини. Спільна праця педагогів та батьків, створення сприятливого емоційного та фізичного середовища, а також професійна підтримка вихователів відіграють важливу роль у успішному проходженні дітьми адаптаційного періоду та формуванні позитивного ставлення до навчального закладу. Адаптація дітей до відвідування дитячого садка є важливим етапом, який потребує ретельної підготовки та підтримки. Забезпечення відповідних психолого-педагогічних умов сприяє успішній адаптації дітей, що позитивно впливає на їх подальший розвиток.

Ольга Главацька

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри освітології і педагогіки
Західноукраїнський національний університет*

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІГРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Дошкільне дитинство є найважливішим періодом формування особистості дитини, а дошкільна освіта є обов'язковою первинною складовою частиною